

Διδαχί

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΕΩΣ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ
Δελφών & Μιαούλη | Τ.2310 828 989 | www.inmetamorphoseos.gr

ΕΤΟΣ 2^ο | 16 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2022 | Αρ. Φύλλου 95

Η ΑΝΑΓΕΝΝΗΤΙΚΗ ΔΥΝΑΜΗ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

Σχόλια στο Ευαγγελικό Ανάγνωσμα: Λου 8:5-15

Είναι σήμερα γενικά αποδεκτό ότι η χριστιανική πίστη βρίσκεται σε μια νέα κρίσιμη καμπή και αντιμετωπίζει προκλήσεις που θα μπορούσαν να παραλληλιστούν με εκείνες που αντιμετώπισε κατά τους πρώτους αιώνες της διάδοσής της. Η σύγχρονη κοινωνία δείχνει να έχει φτάσει σε ένα αδιέξοδο από το οποίο αναζητά δρόμους εξόδου. Το ενδιαφέρον στην προκειμένη περίπτωση είναι ότι η αναζήτηση αυτή δεν περιορίζεται στους κύκλους των κοινωνιολόγων, αλλά συνιστά βασικό χαρακτηριστικό ολόκληρης της ανθρώπινης κοινωνίας, η οποία έχει αποδυθεί σε μια διαρκή αναζήτηση νέων αξιών και προσανατολισμών, που με τη σειρά της προκαλεί ραγδαίες μεταβολές σε όλα τα κοινωνικά στρώματα.

Από την άποψη αυτή η σύγχρονη κοινωνία εμφανίζει πολλά κοινά με την κοινωνία της εποχής του Χριστού. Όπως τότε οι καθημαγμένοι από τους πολέμους και τους ανταγωνισμούς των ελληνοιστικών βασιλείων λαοί έβλεπαν στην επιβολή της *rex romana* μια λύση στα προβλήματα ασφάλειας που αντιμετώπιζαν, έτσι και σήμερα οι λαοί της Ευρώπης μετά τη φρίκη και την οδύνη που άφησε πίσω του ο β' παγκόσμιος πόλεμος ανα-

ζήτησαν καταφύγιο στο όραμα μιας ενωμένης Ευρώπης. Όπως τότε η διάψευση των ελπίδων και η ηθική κατάπτωση της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας οδήγησαν τους ανθρώπους στην αναζήτηση νέων αξιών στις μυστηριακές θρησκείες της Ανατολής, έτσι και σήμερα, η οικονομική κρίση και η φτωχοποίηση μεγάλων πληθυσμιακών ομάδων στην Ευρώπη, οδήγησαν τους πολίτες της σε μια εσωστρέφεια και συντηρητικοποίηση που εκφράζεται με ενίσχυση του φουνταμενταλισμού αλλά και την εμφάνιση των πλέον απίθανων θρησκευτικών δοξασιών.

Έτσι, σήμερα όλο και περισσότεροι άνθρωποι καλής θελήσεως αναγνωρίζουν ότι για την επίτευξη της πολυπόθητης ενότητας της κοινωνίας απαιτείται μια νέα σύνθεση που θα εδράζεται σταθερά στο γόνιμο έδαφος της παράδοσης, χωρίς όμως να χάνει από το οπτικό της πεδίο τη συνολική εικόνα ενός κόσμου που αλλάζει ραγδαία και ριζικά. Μόνον φωτισμένοι από το Άγιο Πνεύμα άνθρωποι και κατάλληλα προετοιμασμένοι γι' αυτό το έργο, μπορούν να αντιληφθούν τα σημεία των καιρών και τις επερχόμενες αλλαγές.

Αυτόν ακριβώς τον στόχο επιχειρεί να υπηρετήσει η Εκκλησία με τα Κατηχητικά της Σχολεία. Καθώς δύσκολα μπορεί κανείς να αρνηθεί ότι με τον ένα ή τον άλλο τρόπο η ορθόδοξη παράδοση εκφράζει πολιτισμικά το σύνολο σχεδόν του ελληνικού λαού, πιστών και απίστων, η Εκκλησία, ως φορέας πραγματικού πολιτισμού, στηριζόμενη στη μακραίωνη παράδοσή της, στις Γραφές της και στην πίστη της, μπορεί να αποτελέσει τον παράγοντα εκείνον που θα κινητοποιήσει τον πνευματικό κόσμο να βρει το θάρρος, ώστε να προβάλει, μέσα σε μια εποχή απόλυτου ευτελισμού και απαξίωσης του ανθρώπινου προσώπου, τις διαχρονικές ανθρώπινες αξίες της αγάπης του αλληλοσεβασμού και της αλληλεγγύης.

Ως ημέρα έναρξης των Κατηχητικών μαθημάτων έχει οριστεί, όχι τυχαία, η τέταρτη Κυριακή του Λουκά το ευαγγελικό ανάγνωσμα της οποίας, η Παραβολή του Σπορέως (Λου 8:5-15), βρίθεται μεταφορικών προτροπών, στενά συνυφασμένων, με την πνευματική και ηθική καλλιέργεια των ανθρώπων. Πρόκειται για μια από τις πιο γνωστές παραβολές του Ιησού. Η παραβολή, όπως και πολλές άλλες, αντλεί τη θεματολογία της από την αγροτική ζωή και, συγκεκριμένα, από την εμπειρία της σποράς των σιτηρών. Καθώς ο σπόρος σπείρεται, ένα μέρος του πέφτει σε εδάφη, όπου δεν είναι δυνατόν να καρποφορήσει. Όταν ο Ιησούς τελείωσε την αφήγησή του, οι μαθητές του τον παρακάλεσαν και εκείνος έσπευσε να τους ερμηνεύσει την παραβολή. Σποριάς είναι ο Ιησούς Χριστός, σπόρος ο λόγος του και τα διάφορα είδη εδάφους οι ακροατές του· με δρόμο παρομοιάζονται οι αδιάφοροι άνθρωποι, οι οποίοι ακούν τον λόγο του Θεού αλλά αμέσως τον ξεχνούν, με πετρώδες έδαφος εκείνοι που στερούνται πνευματικών ενδια-

φερόντων και αντιμετωπίζουν τα πάντα επιφανειακά, με αγκάθια όσοι αδυνατούν να ιεραρχήσουν σωστά μέσα τους τις διάφορες αξίες και εύκολα αποπροσανατολίζονται και με γόνιμο έδαφος εκείνοι οι οποίοι αποδέχονται τον θείο λόγο και τον αξιοποιούν, υπερβαίνοντας, μάλιστα, κάθε προσδοκία πνευματικής καρποφορίας.

Το γεγονός ότι ο Ιησούς αναλαμβάνει ο ίδιος να ερμηνεύσει την παραβολή, αν και αυτή περιέχει πολύ απλές και αμέσως με την πρώτη ανάγνωση κατανοητές εικόνες, υποδηλώνει την ιδιαίτερη σημασία που αυτός απέδιδε στο μήνυμά της. Είναι η πρώτη μεγάλη παραβολή που αφηγείται ο Χριστός και την παραδίδουν και οι τρεις πρώτοι ευαγγελιστές, θέλοντας να τονίσουν στους αναγνώστες τους ότι, παρά τις όποιες αντιδράσεις συναντά ο λόγος του Θεού, στο τέλος θα καρποφορήσει. Ανάλογη σημασία αποδίδει και η Εκκλησία στην παραβολή και γι' αυτό διαβάζεται κατά την περίοδο του φθινοπώρου, που είναι η περίοδος της σποράς των σιτηρών, ώστε να υπενθυμίζει συνειρμικά το χρέος των χριστιανών για συνειδητή ακρόαση του λόγου του Θεού και κυρίως για πνευματική καρποφορία.

Η παραβολή προκαλεί τον καθέναν από τους ακροατές της να απαντήσει, με την ευκρίνεια αλλά και την ειλικρίνεια που αρμόζει στις συζητήσεις που κάνει κανείς με τον εαυτό του, στο ερώτημα το σχετικό με το είδος του εδάφους στο οποίο θα κατέτασσε ο ίδιος τον εαυτό του. Ο Χριστός καλεί με τη συγκεκριμένη παραβολή του όλους να τοποθετηθούν σοβαρά και υπεύθυνα απέναντι στην πρόσκλησή του για τη δημιουργία μιας κοινωνίας αγάπης, συναδελφωσης, αλληλοκατανόησης και αυτοπροσφοράς. Διαβεβαιώνει, μάλιστα, ότι η πρόσκλησή του αυτή απευθύνεται στους πάντες, χωρίς οποιαδήποτε εξαίρεση ή διάκριση. Καθιστά, ακόμη, σαφές ο Χριστός ότι γνωρίζει πως όλοι οι άνθρωποι δεν θα αντιδράσουν με τον ίδιο τρόπο στην πρόσκλησή του· άλλοι θα την απορρίψουν χωρίς δεύτερη σκέψη, άλλοι θα τη βρουν ενδιαφέρουσα και ενδεχομένως θα τη συζητήσουν για λίγο και άλλοι θα την αποδεχτούν ανεπιφύλακτα. Αυτός όμως, παρά όλα αυτά, επιμένει να την απευθύνει προς όλους, αναμένοντας την ανταπόκρισή τους. Και είναι ακριβώς αυτός ο τρόπος με τον οποίο απευθύνεται προς τους ανθρώπους η πρόσκληση, που καθιστά τους πάντες υπεύθυνους απέναντι στον Θεό.

Αποτελεί βασική θέση της χριστιανικής πίστης ότι η σωτηρία που επαγγέλλεται ο Χριστός δεν είναι μια παγκόσμια επιβολή του καλού που θα έρθει από τον ουρανό. Ο Θεός αγαπά τόσο πολύ τον κόσμο, ώστε γίνεται ο ίδιος άνθρωπος και πεθαίνει, χαρίζοντας έτσι τη σωτηρία στους ανθρώπους. Σε καμιά περίπτωση όμως δεν θα επιχειρήσει να επιβάλει τη σωτηρία. Ο Θεός έχει ήδη κάνει το πρώτο βήμα για να προσεγγίσει τον άνθρωπο, μένει να κάνει και ο άνθρωπος το δικό του. Μόνο με τη συνεργασία

Θεού και ανθρώπου θα νικηθεί το κακό και θα επικρατήσει το καλό στον κόσμο.

Αν, λοιπόν, μετά από δυο χιλιάδες χρόνια χριστιανισμού το κακό φαίνεται να παραμένει ανίκητο και το καλό να αδυνατεί να θριαμβεύσει, αυτό οφείλεται στις δυσκολίες ανταπόκρισης των ανθρώπων στην πρόσκληση του Θεού. Σε πολλούς φαίνεται ίσως χρονοβόρα αυτή η διαδικασία και κάποιιοι, πιο ενθουσιώδεις, θα περίμεναν ίσως πιο δυναμικές παρεμβάσεις του Θεού. Άλλοι πάλι απογοητεύονται και ορισμένοι, μάλιστα, εγκαταλείπουν τον αγώνα. Το πρόβλημα είναι γνωστό από τους αποστολικούς χρόνους και σ' αυτήν την κατάσταση αναφέρεται το συνδεδεμένο με την παραπάνω ευαγγελική περικοπή και τη μνήμη των Πατέρων της Ζ' Οικουμενικής Συνόδου αποστολικό ανάγνωσμα από την *Πρὸς Τίτον ἐπιστολή* (3:8-15). Μετά από μια σειρά συμβουλές προς τον επίσκοπο της Εκκλησίας της Κρήτης Τίτο, ο συγγραφέας της επιστολής καταλήγει:

Αντίθετα, να αποφεύγεις τις ανόητες αναζητήσεις σε γενεαλογικούς καταλόγους, τις φιλονικίες και τις διαμάχες γύρω από τις διατάξεις του Νόμου, γιατί όλα αυτά είναι ανώφελα και μάταια (Τιτ 3:9).

Η βεβαιότητα ότι ο λόγος του Θεού είναι αξιόπιστος και αληθινός απαλλάσσει τους χριστιανούς από το άγχος για την επιβολή του. Έτσι, ο απόστολος καταλήγει:

Τον άνθρωπο που ακολουθεί πλανημένες διδασκαλίες συμβούλεψέ τον μια δυο φορές, κι αν δεν ακούσει άφησέ τον (Τιτ 3:10).

Για να γίνει, λοιπόν, κανείς συνεργάτης του Θεού στο έργο της σωτηρίας του κόσμου, δεν χρειάζεται να κάνει πολλά πράγματα. Αρκεί να ακολουθήσει βήμα προς βήμα τις συμβουλές του αποστόλου. Να αποφασίσει σήμερα κιόλας να εφαρμόσει στην προσωπική του ζωή το θέλημα του Θεού, ανεξάρτητα από το τι κάνει ο υπόλοιπος κόσμος. Η παρομοίωση του λόγου του Θεού με σπόρο δείχνει την αναγεννητική δύναμη που έχει αυτός ο λόγος: όπως ο σπόρος μεταμορφώνεται και γίνεται καρπός που χαρίζει ζωή, έτσι και ο λόγος του Θεού έχει τη δύναμη να μεταμορφώσει τον κόσμο και να τον ζωογονήσει. Χρειάζεται όμως το κατάλληλο έδαφος γι' αυτό. Δεν θα σώσουν οι χριστιανοί τον κόσμο, αλλά **ο κόσμος θα σωθεί όταν βρεθεί το κατάλληλο έδαφος για να καλλιεργηθεί ο λόγος του Θεού.** Αν ο κάθε χριστιανός δεχτεί να προσφέρει τον εαυτό του στον Θεό ως έδαφος για τη σπορά του, ο καρπός που θα παραχθεί θα είναι εκατονταπλάσιος του σπόρου.

M.K.